

Izhaja trikrat na teden v četih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanie opoldne, večerno izdanie pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-20
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „SOČA“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„SOČA“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanie).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.
Neplačanih pism ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglasi in poslanice
Se računajo po peti vrstah; če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje orke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „SOČA“ in „Primorec“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. peti vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Semenišče — ognjišče

vsega zlega v deželi.

II.

Oglejmo si ta najnovejši klerikalno-Goričanski »ordre de bataille« s splošno političnega stališča. Zadnjič smo govorili le o razmerju, katero se naravnost vsiljuje za zdaj dvema denarnima zavodoma v Gorici ter se ju hočeš nočeš sili, da morata pošlati strankarska, ako nočeta imeti vednih nemirov v svoji sredi.

Semeniška lista *) sta torej napovedala — bojkot na vsej črti, torej neizprosni, ostuden boj tudi na gospodarskem polju. Kolovodje in najbolj vroči pristaši obeh klerikalnih frakcij so že doslej z obendovanjem vredno trdovratnostjo bojkotovali neljube jim politične nasprotnike. Dr. Gregorčič in njegova kuharica sta šla tudi v tem pogledu z dobrim vzgledom naprej prva med prvimi; za njimi vsi doli do nahujskanih delavcev, katere vodi za nos dr. Pavlica, a jih živijo v Gorici — trgovci, obrtniki, posestniki, ki pa kmalu stopijo na noge takim semeniškim hujskarijam delavstva proti delodajalcem.

Klerikalno-Goričanski bojkot se semtertje pozna, ali se ne občuti. Mi smo doslej molčali. K večjemu smo teroriste opozarjali, da so zgrabili za dvorezno orožje, ki utegne rezati globočje rane na njihovi strani, kakor hitro hodemo mi vračali »šilo za ognjilo«. Čakali smo, da nasprotniki javno razvijejo take baže bojno zastavo, češ, mi lahko čakamo, takrat bo še časa dovolj, da povemo tem zloduhom, kar jim tiče.

Danes moramo govoriti z njimi rezko besedo!

Gospoda! Vi napovedujete narodno-napredni stranki — bojkot. Vzeti jej morate zadnji vinar, ka-

*) V petek je isto, kar »P. L.«, ponovila tudi »Gorica«, da se je tudi tu dokumentovala blagoslovljena zveza. Pis.

— 144 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

O smrti Marka Viscontija.

(Prevedena v nevezani besedi).

Glejte, glejte! po pragu mnogostolpnega dvorca se cedí kri; od vseh strani se zbira zbegana, razburjena, nešteta množica.

Kdo ste?... Ali prav vidim, ali se motim?... O, ne, ne, ni pomote, spoznavam vas po kači, ki se blišči na vaših oklepih, po smelosti, ki odseva z vašega poštenega obličja. Vrlí Milanci, kakšna žalost vam otežuje srce?

Glejte, prestrašena množica nareja pot, delé se na dve strani; neki vojak si s pravo roko zakriva oči a z uno mi kaže ranjenca, ležečega v prahu in še trepetajočega.

On je, Marko! tisti smeli bojevnik in prosvitljeni mož, ki je tolikokrat ugnal velje po italijanski deželi, Marko, katerega ljubi in proslavlja cela Lombardija.

Ah, objokujte plamteči žar, ki je ugasnil na obrazu junaka, na obrazu, s katerega odseva

teri ste gospodarji! Tako kričite in divjate v »Prim. Listu«!

Prav, ljubčki v semenišču! Ali veste, kaj se to pravi? Veste li, da ste s tem zgubili sleherno pravico do najneznatnejšega priznanja? Stopili ste nizko doli v najostudnejši vseh bojev! Napovedali ste velikemu delu najuglednejšega prebivalstva boj na življenje in smrt. Zadnji vinar, torej zadnji vinar hočete vzeti, kjer bo le mogoče, če tudi ni — vaš! Razviti hočete zastavo najostudnejšega boja, da vzamete sploh zadnji vinar, ki bo le mogoče, če tudi — ponavljamo to! — ni vaš. Vi dobro veste, kakošno nesrečno moč ima zlobno uprizorjena panika! Veste dobro, da so vam na razpolago skoro vsi farovži, vse cerkve, vse spovednice! Vse to mora v boj za — zadnji vinar! Ha! Zadnji vinar! Torej najbrezupnejši vseh bojev, boj za — zadnji vinar!

Prav! Kaj hočemo drugega nego sprejeti na znanje napovedani boj? Toda — gre se za zadnji vinar, ne pozabiti! Torej najskrajnišji boj, ki je mogoče! Kaj čuda, ako bomo morali segati tudi mi v tem boju po — najskrajnišjih sredstvih, ne oziraje se na to, je li več ali manj plemenito. Ko se gre za »zadnji vinar«, torej za boj med »biti in ne biti«, takrat se ne vpraša, kaj poreče svet in svetniki v nebesih, ako udarim tako ali tako in ne drugače.... Zato bo torej tudi naš odpor enak, če ne hujši od — nas koka. In na to morajo biti pripravljeni napovedovalci boja v — semenišču, ognjišču toliko zlega v deželi!

Naši stranki v celi deželi se je torej pripraviti na neizprosni boj s črno klerikalno četo, katero vodijo v goriškem semenišču. Od stopnje do stopnje za njimi! Kakoršen naskok, tak bodi odpor — samo še malce hujši: jednim za plačilo, drugim v svarilo!

Boj za zadnji vinar! Evo »ordre de bataille«, ki velja tudi za na-

srečnost celó izpod mrtvaške megle! ah, objokujte presekano njegovo življenje!...

Toda kaki grozoviti glasovi se širijo med množico? O, zloba! brata, nečak so dvignili svoje hudobne roke nad možem velikom! Torej so sorodniki prelili rodno kri?

Stopi sem in povej po pravici, ti, ki si mu bil prijatelj. — Ali je res, da je ljubav do deklice zmagala nepremaganega junaka, kakor se je slišal glas?

Ne odgovorivši in jočé me je vojak pobral in posadil k sebi na konja. Po zvutih potih je zdravil in dirjav po temnem gozdu; nazadnje se ustaviva pri nekem gradu.

Vrata so se odprla, dvignjeni most se je stresel na vrhu, jel se je gibati in je padel, zaškrpali so tečaji in kolesa, zarožljali zapahi in verige, a od nikjer ni videti žive duše.

Po dvoriščih, po hodiščih na okrog, po mostovžih, izpeljanih nad njimi, ni nikogar; ni čuti nikakega glasú koje; isti vzduh se ti tu mrtev dozdeva.

Toda v mraku se je tam v koncu stebrišča zasvetilo neko okno.

Ta svetloba prihaja od neke baklje, ki razsvetljuje mrtvaški oder preimenitne deve.

Mlad še kot rosna kaplja počiva mirno in ljubeznjivo na blazini njen bledega obraza.

Po belem vratu in prsih ji kakor zlata tančica segajo doli do bokov mehki lasje.

K nebeskemu smehljanju so odprta zala usta, kakor odpira svoj rozni cvet skrita, od nikogar še dotaknjena vijolice.

rodno-napredno stranko! Mari ne? Kar smejo posvečenci v semenišču, ne da jih hudič kosmate pozoblje, to bo pač dovoljeno tudi nam proklinjanim liberalcem!

Obrnimo torej ost tudi mi: naš bojni klic bodi — boj za zadnji vinar!! Niti vinarja hujskačem okoli semeniških listov!!

Krasno razmere! Naši župani ne bodo več podpisovali fasij, v katerih je n. pr. vino zaračunjeno po 6 do 8 gld. hekto, pšenica po 3 gld. itd., marveč vse bo moralo odgovarjati običajnim cenam; in v fasije bo moralo priti vse, tudi vse ono, kar se zdaj tlači v nič, da gospodje več prejmo iz blagajne v gotovini. Koliko tisočakov na leto bo tu manj, s katerimi hoté bojevati po semeniškem receptu ostudni boj z narodno-napredno stranko — za zadnji vinar! K temu pridejo medli »ofri«, katerih se ne udeleži noben naprednjak, in ob letu in dan se dobi še sto prilik, ko se mošnica teh obsovaženih naprednjakov ne bo odpirala pred poželjivimi očmi klerikalno-Goričanskih bojevnikov »za zadnji vinar«. In ko pride mežnar z žakljem, dobí le toliko, kar je kdo dolžan dati, toda — niti vinarja več! Maše po 60 kr. so pred Bogom toliko vredne, kolikor tiste po 2 in po 5 gld.; ena sama toliko, kolikor sto in tisoč! — Se gre »za zadnji vinar«, ne zamerite, moramo tako govoriti!

To je le — slika boja, ki naj bi se pričel »za zadnji vinar« po načrtu »Prim. Lista«. Kaj šele bo, ako se ta boj razvname z vsemi možnimi in nemožnimi inačicami?! Da, le začnite, bomo videli, koga bo prej glava bolela, kdo si bo prej želel nazaj tistih lepih časov, ko ni še bila izdana iz semenišča »ordre de bataille« — boj za zadnji vinar!

Nočemo nadaljevati te svoje slike, ne prenašati jo na gospodarsko polje v obče, ker bi bila — pregrozna. Ze slika sama bi bila tako grozeče svarilna, da bi nekega lepega dne proroki boja za zadnji vinar morali zbežati v seme-

Na pol zaprto deviško okó, kakor snivajočega angelja, kaže, da še želi gledati beli dan. Izvoljeni duh! če si morda prišel doli z neba gledat lepo teló, katero si oživljal, ...

.....

A kak tužni glas svetih pesmij se razlega po tistem ozračju prostrane ravnani?

Vedno bliže prihaja; že odmevajo od lesenega mosta stopinje neznanih ljudij: oni grejo in grejo, naprej, naprej.

Toda glej, baklje so razsvetile temo; v črnih kutah stopajo resno v dveh dolgih vrstah redovniki.

A za njimi šest grajščakov v dragoceni opravi nesé Markovo teló, vse odeto z železjem.

V isto temno sobico so jedno poleg drugega tiho položili — najzaljšo krasotico ter najhrabrejšega junaka.

Ko so mu odkrili krinko, se je zazdelo, kakor da bi se bil zažaril od veselja obraz vojščaka, spravljenega k počitku poleg ljubljene deve.

Sklep.

Luccanski glumec-pesnik bi nas skoro hotel uveriti, da sta bila Marko in Bice skupaj pokopana v rosatskem gradu. Mogoče, da se je on dal zapeljati

nišče.... kajti ljudstvo bi se prestrašilo prihodnosti, katero mu pripravljajo hujskači okoli semeniških listov in dalo duška svoji nejevolji na načine, ki bi povedali več nego sto najlepših člankov po »liberalnih« listih.

In s tem danes končamo! Zdaj pa le začnite boj — za zadnji vinar! Mi vam bomo vračali z vrhano mero. Če menite, da nam vaše grožnje impu- nujejo, se jako varate! Povedati smo le hoteli, da boj »za zadnji vinar« sprejemamo in ga hočemo tudi hrabro dobojevati. — Za postranske posledice odklanjamo vso odgovornost! Odgovarjali bodo hrabri vitezi okoli obeh klerikalnih listov in ne v majhni meri kardinal Missia, ki redí toliko hujskarij v svojem — semenišču, ognjišču toliko zlega v deželi! — Amen!

DOPISI.

Iz Črnič, 25. maja. — Na uredništvo »Gorice« sem poslal tak popravek:*)

Uredništvu »Gorice«

v Gorici.

Janez Leban je priobčil v 39. štev. »Gorice« dopis iz Črnič, v katerem trdi, da pozna moj podpis, da podpis na pooblastilu za občni zbor »Goriške ljudske posojilnice« ni bil moj, da je torej g. dr. Tuma moj podpis ponaredil ter zagrešil »kriminal«.

Na moj protest v »Soči« proti takim lažem se je oglasila zopet »Gorica« št. 41. v sestavku »Z barvo na dan«, ki zopet govori o »čudnem postopanju s pooblastilom veleposestnika g. Pignatarija iz Črnič«, o »neizvirnosti Pignatarijevega podpisa na pooblastilu«, v kar je »Leban dokaj veljavna priča«, kakor tudi, da tu.... »se gre za vso široko javnost slovensko, katere je morala vsled Lebanove podpisane izjave zadovoliti čudne pojme o dr. Tumi kakor predsedniku denarnega zavoda.... Tu ne pomaga nobeno zvijanje v »Soči«, nobeno ponarejanje Pignatarijevega ogortjenja, tu govorijo samo fakta«.

Na tako pisavo »Gorice« zahtevam po § 19. tisk. zak. ta-le popravek:

*) »Gorica« popravka ni hotela sprejeti! Ur.

po kaki neresnični vesti, došli v Toskano, ali pa je lahko tudi vedel resnico, a ker se mu je ta dozdevala preveč suhoparna, jo je hotel zasukati nekoliko po svoje, da bi s tem postala pesem bolj mikavna in da bi imela več vspeha. Mi pa moremo z dobrimi dokazi zagotoviti bralce, da je bil Marko z veliko žestjjo položen v podzemlje cerkve Santa Maria Maggiore v Milanu. Ravno takó vemo iz dobrega vira, da je bila Ottorinova soproga prepeljana v Limonto, kakor je prosila na smrtni postelji. Ni treba namreč misliti, da mi sodimo, da bi si morda le zgodovinarji, letopisci in kronisti, skratka tisti, katerih naloga je, govoriti resnico — lastili neko pravico; namreč to, da bi oni včasih pravili, kar ne vejo, ali je res, ali pa vejo le površno, in da bi molčali o tem, kar jim je dobro znano; da bi olepšavali, pretiravali, pretvarjali, ali si pa kar naravnost sami kaj izmišljali, sploh da bi se posluževali vseh umetnostij, katere uči govornštvo in včasih svetuje opreznost. O kratko nikar! teh pravice mi ne prisojamo le njim, ampak izjavljamo, da je naše mnenje, da se takih sredstev včasih poslužujejo tudi pesniki.

1. Ni res, da je Leban Janez iz Črnič v tem slučaju veljavna priča, marveč res je, da je v „Gorici“ lagal.

2. Ni res, da bi bil dr. Tuma ali kdorkoli ponaredil moj podpis na pooblastilu, marveč res je, da sem poslal 28. aprila po pošti z ekspresom na naslov g. dr. H. Tume dve pooblastili za se in soprogo, obe pravilno izpolnjeni in podpisani.

3. Ni res, da je bilo moje ogortenje ponarejeno, in da so v tem slučaju govorila fakta, marveč res je, da je moje ogortenje resnično in veliko nad lažmi v Lebanovem dopisu in v članku „Ven z barvo“.

4. Res je, da je morala vsa široka slovenska javnost zadobiti vsled Lebanovega dopisa in članka „Ven z barvo“ čudne pojme o dr. Tumi, — res pa je tudi, da sta dopis in članek neresnična in lažnjiva v namen, da bi se čudni pojmi o dr. Tumi razširili.

V Črnicah, dne 24. maja 1900.

Franc Pignatari, veleposestnik.

Ker mi je do tega, da pride ta po-pravek tudi pred oči „Sočinim“ čitateljem, prosim, da ga priobčite. Svet naj vidi, kako težavno je braniti nam naprednjakom svojo čast in poštenje pred — lažniki po poklicu, kakor je pogosto dobro povedala „Soča“. Laž in obrekovanje je edino orožje, s katerim se bojujejo. Eden najpredrznějšíh slučajev je ta z mojima pooblastiloma. Upam, da ima „Gorica“ zdaj dovolj popra!

Gornji.

Iz Istre. — (Goriška abstinenca). Tudi čitateljem „Soče“ bo morda še znano, da je bil lani poleti v Trstu shod deželnih poslancev vseh treh primorskih pokrajin. Goriška je bila dobro zastopana; došla sta tudi grof Coronini in dr. Gregorčič. — Za goriske poslance je govoril — recte „otrobe vezal“ — dr. Rojic, ki je končal z bombastično izjavo o solidarnosti.

Sklenjena je bila znana resolucija o slovanski abstinenci v vseh treh deželnih zborih. Poslanci vseh treh dežel so bili po tej resoluciji vezani na solidarno postopanje!

Ali kaj smo doživeli? Dr. Gregorčič se je držal tega sklepa le toliko časa, dokler mu je to kazalo. Njegova „Gorica“ je tudi naglašala sklenjeno abstinenco, ko je bilo treba udrihati po vrlem dr. Tumi. — Kaj pa smo videli letos? Dr. Gregorčič je bil v dogovoru z vlado, dogovarjal se je z lahoni, spravil je svoje kimavce pod kavdinski jarem, a pozabil popolnoma na shod v Trstu in na sklenjeno resolucijo. Niti toliko najprimitivnejšega takta ni mož pokazal, da bi bil tovariše v Trstu in Istri vsaj obvestil o preobratu svoje „politike“. In tako smo doživeli žalostno istino, da je dr. Gregorčič z vsemi svojimi kimavci pozabil na ono solidarnost, katero nam je dr. Rojic na shodu zagotavljal v imenu rele stranke.

Kakošen nauk sledi iz tega? Gotovota, da na tako stranko, ki pozablja na imenitne načelne sklepe na način, kakor je ta, ni resno računati. — Sicer pa razmere tudi drugače opazujemo in vemo dobro, kaj si moramo o tej stranki misliti.

Domače in razne novice.

Zaplemba. — Zjutranje izdaje nam je zaplenilo državno pravdnštvo radi vesti: „Ze zopet molitvice“, v kateri smo primerno označili razpošiljanje nekakih „molitvic“ pismenim potom, ki se morajo devetkrat prepisati in devetim osebam razposlati, kakor se zahteva v teh pismih od adresata. Slično smo že obsodili pred časom v listu take pošiljatve, kakor so storili tačas tudi drugi listi. In sedaj zaplemba! Proti njej podamo utok.

Zrelostni izpiti. — Na tukajšnji realki prično zrelostni izpiti pismeno v ponedeljek, dne 28. t. m.

Nadvojvoda Rainer, ki je bil dospel v četrtek v Gorico, je odpotoval včeraj, ali prišel je včeraj v Gorico vojni poveljnik Sucovaty, ogledat si tukajšnjo vojaško posadko.

Članom železniškega sveta za državne železnice sta po predlogu trgovske in obrtne zbornice izvoljena tudi gg. Holzer kot svetnik in Jos. Mulitsch kot njegov namestnik.

„Katoliška“ organizacija na Goriškem. — „Prim. List“ je napovedal, da se konečno otvori „centralna posojilnica“. To je storil s člankom, ki tako pričinja:

„Na Goriškem se je naglo izvršila ločitev med liberalno in katoliško stranko. V veliki meri je to zasluga Gabrščekova, ki ne pozna v nobeni reči zmerne besede. Tako odločno, brezobzirno in — recimo naravnost — pobalinsko (— Imenitno! —) ne piše

noben nam znan časopis v nobenem jeziku, ko „Soča“. Zato pa se je ločitev tako naglo izvršila. Ločitev je pa tudi taka, da liberalna stranka — vsaj po „Soči“ moramo tako soditi, in ona je zdaj merodajna, kakor kažejo dejanja. — odklanja vsako poravnavo, vsak kompromis, vsako premirje z nami. Liberalci nastopajo tako, da hočejo biti sami gospodarji v vseh vprašanjih javnega življenja: v deželni in državni zbor hočejo spraviti same svoje privržence, ravno tako v vse tudi najmanjše občinske zastope in v vsa narodna društva.

Potem laže o uničevanju vseh katoliških pojavov, laže zopet o dr. Tavčarju in dr. Mraunlaggu, na to pa kliče na obupen boj vse somisljenike, katerim je sveto katoliško ime (— n. pr. prof. Ivancič, prof. Kragelj, dr. Rojic, Franjo, Štefa Makuc, Maks Plesničar in Janez Leban iz Črnič —).

Konec je tak-le: Nam liberalcem treba odgovoriti z dejanjem. Prvo dejanje bodi: „Centralna Posojilnica“, katero ustanove klerikalci načelno kot svoj zavod proti liberalcem.

Ali ni to zanimivo čtivo? — In v tako družbo so padli nekateri resnični — liberalci! Dober tek enim in drugim! Pa pravijo, da se ne godé več čudeži! Mi „Sočani“ smo spravili pod en klobuk ogenj in slamo!

Še nekaj! Kaj pomenja tista deklamacija, da mi odklanjamo vsako poravnavo, vsak kompromis, vsako premirje? Kdaj je bilo kaj takega ponujano, da bi bi mi mogli odkloniti? Pač pa imamo mi v rokah črno na belem, za klerikalno-Goričansko stranko je podpisan kaplan Dermestia, da — z nami se hočejo spustiti niti v kake pogovore, kaj li še v namen, da bi se dosegla — poravnava!

Poravnava! Krilata beseda! In šele danes jo slišimo, ko gre klerikalcem voda v grlo! Danes, ko so že na kraju propada, le še „milostnega sunka pričakujejo“, danes govoré o poravnavi, o kompromisu! — Pozno, prepozno!

Kdor hotoma in vedoma laže, ni samo nesramen lažnik, temveč tudi zloben človek. — Včerajšnja „Gorica“ prinaša pod naslovom „Pišejo nam“ že temeljito ovrženo laž.

Da pa bodo naši čitatelji vedeli, kaki rokovnjači pišejo v „Gorico“, pojasnimo celo zadevo, ki je ta-le: Just Verus je v „Slov. Narodu“ dokazal v podlistku „Kdor drugemu jamo koplje...“, da je oni isti kurat Koblar, urednik „Slov. lista“, ki drugim očita plagijatovstvo, sam pravi pravcati plagijator, ki je prevel nemški znanstveni spis na slovenski ter ga priobčil kot svoj. Koblar v odgovoru v zadnjem „Slov. Listu“ ni mogel nič odgovoriti, le udaril je po tukajšnjem profesorju g. Ferd. Seidlu, češ: ti si napisal, ti... Pripojil je seveda par zabavljic, prav po katoliškem običaju! Nato je prof. Seidl izjavil v „Slov. Narodu“ z dne 22. t. m., da on ni pisal omenjenega podlistka v „Slov. N.“ z dne 17. t. m., kar mu je tudi uredništvo potrdilo. 23. t. m. je pa prinesel „Slov. Narod“ zopet iz peresa Justa Verusa članek, ki je zopet dokazal, kako grdo gosp. kurat Koblar laže s tem, ko se hoče skriti za opombo Mitteisa, ki pa velja le za dve vrstici. (Glej „Izv. muz. dr. za K.“ str. 74.) Vse to so seveda vedeli gospodje okoli „Gorice“, ali kaj zato, ko pa namen posvečuje sredstva! Njim tako ni slo za nič drugega kakor za to, da oblatijo profesorja Seidla, ki noče z njimi v eden rog trobiti in ker se ne boji odkrito nastopiti za to, kar misli, da je prav.

Gospodje so vedeli, da Just Verus ni prof. Seidl, ergo: da inkriminovanega podlistka ni spisal prof. Seidl, vedeli so tudi dalje, da je Just Verus neovržno dokazal zopet ponovno, da je Koblar istinito „plonkal“. In kljub temu so sli ter „preplonkali“ iz „Slov. Lista“ z dne 19. t. m. oni Koblarjev neresnični odgovor.

„Gorica“ piše: „Just Verus“ ima res smolo. In blamaža je huda. Ne, ne, gospodje, Just Verus ni užil prav nikake blamaže, užili ste jo Vi pri treznih ljudeh, ki so zopet spoznali, kam ste zabredli v svoji brezmejni strasti do oseb, ki so Vam neljube. Ali, gospodje, verujte, laž je nezanesljiva, z lažjo boriti se proti resnici ima morebiti trenoten vspeh pri nemisleči masi, ali — že pride dan, ko se trhlji dom porusi!

Naš narod pravi: Kdor hotoma in vedoma laže, ni samo nesramen lažnik, ampak tudi zloben človek. In „Gorica“ hotoma in vedoma laže... Kakšna

je? O tem smo vsi jedini. „Edinost“ je nedavno pisala: „Nizje ni več mogoče“ — namreč bolj nizko, bolj podlo pisati, kakor piše „Gorica“, ni več mogoče. In imela je prav!

Štefan Makuc iz Grojne je pozval „Sočo“, naj mu navede tudi pričo, ki potrjuje, kar je on govoril v znani reči. Štefan naj malce pomisli nazaj, pa pride do spoznanja, da tista priča je prav prizadeti gospod, katerega se je tikala ona vest, in kateri si jo je zato tudi dobro zapomnil. Upamo, da Štefan se spomni na to ter da ni tako pozabljiv, on, tako unet „Goričanski“ agitator!

„Prismodarizem“. — Zadnji „Prim. list“ pravi: „Gospodje okoli „Soče“ ne vedo niti, kaj je klerikalizem, pa imajo vendar le neprenehoma to besedo v ustih. Pisite raje kaj je prismodarizem!“ Takoj, gospoda! Kaj je klerikalizem, smo povedali in definovali že opetovano v „Soči“; zato tega ni treba tukaj ponavljati. Naj torej povemo, kaj je prismodarizem. Prismodarizem je brat klerikalizma, ki ga spremlja povsodi, da vidiš vedno drugega poleg drugega, kakor na primer dr. Jožefa in dr. Andreja Pavlica! Klerikalizem izhaja iz semenišča, od tam tudi prismodarizem, in v „Gorici“ in v „Pr. listu“ vidimo v vsaki številki, kako zvesto sledi prismodarizem klerikalizmu! Ali ste zadovoljni?

Izpred sodnje. — Včeraj je bila obravnava proti 34 let stari krčmarici Josipini Moncaro iz Gradišča ob Soči radi goljufije in radi vlačugarstva, katero se je vršilo pod njenim vodstvom. Obsojena je bila na 6 mesecev ječe s postom vsaki mesec, njena služkinja Marija Fontanin, ki je bila soobtožena, pa na 2 meseca ječe.

O Ironiji! — Ni kmalu najti časopisa, kateremu bi bila laž in obrekovanje boljša prijateljka nego goriski „Norici“. Saj že skoro leto dnij pobijamo največ njene laži, katere namenoma trosi v svet. — V torek je pa prinesla konfuzen članek „Zmaga resnice“, ki jadicuje, kako je svet pokvarjen, kako laž zmaga, a da konečno gotovo prisije tudi „zmaga resnice“. — Da, da, pri nas na Goriškem resnica že zmaga nad — lažjo.

Petletulne učiteljce. — Pomnoženi okrajni šolski svet goriski je preklical dne 23. t. m. svoj sklep glede na vtok na upravno sodnijo na Dunaju. Vsled tega je predsedništvo pooblaščen, privoliti petletnine učiteljev, ki se za nje oglašajo. Tako je rešena ta reč, ki je bila vzbudila že toliko hrupa na izvestni strani, povoljno v vsakem pogledu.

Ahilejeva peta „Soče“. — Imeniten naslov prav v pristni Gregorčič-Berbučevini! Vreden 100 K. Pod tem naslovom nam hoče „Gorica“ dokazati, „kako „Soča“ v enomer gizi po mlakuži časninarske nedostojnosti in „kako je v nasprotju z zdravo logiko v vseh rečeh“! Mislili smo, kdo vé kaj da pove, ali ti učeni možje okoli „Gorice“ v tem, ko hočejo dokazati nam nedostojnost in nasprotje z logiko, baš to dokazujejo na samih sebi, kakor smo jim to mi poprej že neštetokrat dokazali. Ne pomaga tudi nič bitje ob rodoljubna prsa, kajti ti možje nimajo pravice do tega! Le malce se spomnite, kaj vse ste nakopili že v „Gorici“ proti naši stranki, spomnite se, kako zvitarsko ste naskokovali naša denarna zavoda, koliko drugih nelepkih nakan ste vprizorili, kako mrcvarili logiko, odkar je počil razkol, potem pa se vprašajte, ali smete še Vi očitati drugim „mlakužo“ in „nelogiko“! Pojte, pojte, kdo Vam se kaj verjame?!

Dr. Jožef Pavlica v svojem elementu. — Kadar se nabere g. dr. Jožefu gradiva, da mu zadostuje za „farbanje“ delavcev, pa skljuje shod ali občni zbor svojega „Slov. katol. delavskega društva“ na Goriškem (pri Katariniju). Tako tudi je bilo v nedeljo. G. dr. Jožef ima ob takih prilikah posebno piko na „Sočo“, katero slika delavcem kot skrajno sovražno; že dobi kaj takega, da zavito mu služi izborna v ta namen, če ne pa kaj podtakne. V nedeljo zopet je ropotal preljubeznivi g. dr. Jožef proti „Soči“, bil ob mizo, ter zatrjeval, da „Soča“ „je pozivljala svoje somisljenike, da naj ne dajo niti skorjice kruha ubogim delavcem, kateri so pri našem društvu“. Kako lepo jo je zavil! Znano je, da dr. Jožef hujška delavce tudi proti gospodarjem, in tak vtis je dobil vsakdo, kdor je bil kedaj navzoč na takih shodih ter zna prav presoditi besede g. dr. Jožefa. Zraven pa jih uči ponižnosti nasproti njemu, vsem gg. nuncem in oblastvom

kakor je bilo smo primerno varno, pečati s dr. Jožefa, s te karsko dolžnostjo tero je bil g. prenehala „deloval na tem o naših liberalcev voščije, ter o n Rim (zakaj ni „kšefi“ s pod nekeim ukrade trditvi — seve kalci hočejo ju skoro vedno je ako bi odgovar voril, na podt čemo le: Delov priboriti si v so baš na razp in terorizovanj nastopiti za V. didat ter bi po nekako tako, rihembersk pod terorizmon sledice — in k slednjem času hemberskem dobi njih, ki s fom, in teh n socijalno vpra la gi“ tako, da ter hujskal pro se vendar ne društva, ako vedno slepi ter hasnivega tako reče, kako da

Mi pozna čem dlje „delu podoben svojer vanje so Riher seli v našem li daleč od dreve

V ostaler dili „delovanju in tudi poveč začne svet vrstah, pa n penči ter razbi mizi v gostilni

Zmeden zmedenost vla kaže nam to: l in v vesteh laž pa prinašajo s ljenju zavrata cijo! Uverjeni kakšen list si spise, bi takoj objavljajne. „G vsega zlega, p lažem, podlosti časnik — grof Kam plovemo, ali pa — nesr

Slovensk obravnava upr pritožbi mestn sterstvu za ul stanitev slove rici. Izid bo na zavleče na ned

Tiho de rica“ je začela članke, ki se l zasedanjem de pravi, „da so prilog slov. lju so največji opt zahvaliti razun delovanju ljub Gregorčiča“ (B vsega dosegli, l itd. H koncu trde, da bi bili zahtevali podp imeti bolj na s nego v naspro kako obdelajo l tolcevanjem in lagi“! Le nap zasluzite.

Pazite okrožno sodnj iz Ajdovščine pustila v kuhin se je približal na to. Paznje volj!

Društvo nedeljo t. j. 2 Pignatarija, h

„Kmetško bralno društvo“ v Biljah namerava prirediti veselico s petjem, igro in deklamacijo tekom meseca junija. Udje se pridno pripravljajo ter urijo posebno v petju pod nadzorstvom gosp. Dan. Fajglja. Vspored in dan se določi pravočasno.

Brzojavni in telefonski promet meseca aprila 1900. — Na c. kr. brzojavnih postajah tržškega poštnege ravnateljstva je bilo meseca aprila 1900, in sicer na Primorskem, oddanih 53.088, došlih 57.207, tranzitujočih 159.199, skupaj 269.494 brzojavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 33.587, došlih 36.373, tranzitujočih 147.085, skupaj 217.045 brzojavk; na Kranjskem oddanih 7470, došlih 9060, tranzitujočih 14.610, skupaj 31.140 brzojavk. V interurbannem telefonskem prometu je bilo v isti dobi: v Trstu 2007, v Opatiji 873, v Pulju 150 in v Ljubljani 210 pogovorov; v lokalnem prometu se je govorilo: v Trstu 255.000krat, v Pulju 6735krat, v Gorici 5280krat, v Opatiji 4598krat in v Ljubljani 14.200krat.

Radodaren donesek. — Stotnikov brat daruje „Solskemu domu“ 4 krone.

Zgubila je neka oseba meseca februarja t. l. okoli Sempasa dve knjižici za vpisovanje trgovskih opazk. Kdor ju je našel, naj se oglasi v našem upravnistvu, kjer dobi 10 kron nagrade.

Listnica. — G. dop. iz R. Ne moremo priobčiti, ker ne moremo ustvarjati polemike v stvari, v kateri se ne spleta. Slišali smo dva glasova, Vaš in protidopisnika; zato smatramo to reč za končano. Pisite nam rajši kaj drugega!

Razgled po svetu.

„Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov“. — Ljubljanski župan je razposlal tako-le vabilo: „Vabilo k ustanovnemu običnemu zboru „Zveze slovenskih in istrsko-hrvaških županov“, kateri bo Binkoštni ponedeljek dne 4. junija t. l. ob 11. dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Sprejemanje članov. 2. Volitev predsednika, njegovega namestnika in društvenega odbora. 3. Volitev razsodništva. 4. Določitev kraja, kamor naj se skliče prvi redni občni zbor. 5. Posamezni predlogi. V Ljubljani, dne 15. maja 1900. Za pripravljajni odbor: Ivan Hribar, načelnik.“ — Izpisek iz pravi: § 10. Društveni odbor ima s predsednikom in njegovim namestnikom vred devet članov. Od teh pripadajo na krovino Kranjsko trije, na Spodnje Štajersko dva, na Primorsko dva in na Koroško dva.

Odborniki volijo izmed sebe tajnika in blagajnika. Odbor si naredi sam svoj opravični red in se sme razdeliti na odseke.

§ 12. Razsodništvo ima pet udov. Od teh pripadajo na deželo Kranjsko dva, na Sp. Štajersko eden, na Prim. in na Koroško eden.

K ljudskemu štetju. — Češka ljudska stranka je začela čilo gibanje, da bi se bodoče ljudsko štetje izvajalo po narodnostih, ne pa, kakor do sedaj, po „Umgangssprache“. „Čas“ v Pragi in „Nezavisle Listy“ v Plznu dan za dnevno vspodbujata ljudi, da naj se državnemu zboru pošljajo peticije za štetje po narodnosti. Mi tudi začnemo akcijo z ozirom na ljudsko štetje. In naše občine naj se potem poprimejo čvrsto dela. Bila bi v resnici velika pridobitev za nas Slovane v Avstriji, če bi se izvajalo ljudsko štetje po narodnostih. In to je treba tudi doseči. Na delo torej!

Spinčičeva interpelacija. — Interpelacija poslancev Spinčiča in tovarisev v seji zbornice poslancev dne 18. maja 1900.

Glede odločbe c. kr. namestništva v Trstu od dne 13. avgusta 1896. št. 12403, oziroma c. kr. okrajnega glavarstva na Voloskem od 2. septembra 1896. št. 7824, tiče se razdelitve premoženja zadrage v Pregarji, sta tamošnji župan Anton Butina in posestnik Tomaž Bubnič, v svojem in svojih tovarisev imenu napravila neko ulogo in jo poslala dalje potom občinskega urada. V tej ulogi sta prosila c. kr. okrajno glavarstvo, naj to ulogo z vsemi tozadevnimi akti odpošlje na c. kr. namestništvo v Trstu s prošnjo, naj omenjeni odločbi razveljavi, eventuelno naj to ulogo predloži c. kr. ministertvu za poljedelstvo kakor rekurz.

Ker pa potem vzlic vsem pismenim in ustmenim prizadevanjem na c. kr. okrajnem glavarstvu in c. kr. namestništvu nista dobila nikake rešitve, sta se dne 22. novembra 1899. obrnila naravnost do visokega c. kr. ministertva za poljedelstvo s prošnjo, naj isto reši ali naj da resiti stvar.

Z ozirom na to, da imenovana in njuni tovariši že na tri leta čakajo na tozadevno odločbo; da je stvar za nje največje važnosti, da je vsako porabljanje dotičnega premo-

ženja onemogočeno, in da v bedi, v kateri se nahajajo ljudje, ne smejo rabiti niti svojega lastnega premoženja, jednega najvažnejših virov za njih hranjenje, in da tozadevna interpelacija od 16. decembra 1899. se vedno ni dobila odgovora, si dovoljujejo podpisani obnoviti to interpelacijo ter povprašati njegovo ekscelenco, gospoda ministra za poljedelstvo.

„Ali je njegova ekscelenca pri volji, ukreniti nemudoma, da bo uloga imenovanih Butinarja in Bulniča, od 28. septembra 1896., tiče se razdeljenja premoženja zadrage v Pregarji, kraja občina Podgrad, okrajno glavarstvo Volosko v Istri, vendar enkrat rešena, in sicer ugodno, z ozirom na pravo in zakon, in z ozirom na bedo, v kateri se nahajajo člani zadrage?“

Občinske volitve na Dunaju. — Pri dopolnilnih volitvah v torek za tretji volilni razred v četrtm vol. okraju je prodrli krščanski socijalist Brener z 927 glasovi, v desetem okraju krščanski socijalist Rieder s 1074 glasovi. Tudi v okrajne zastope v Leopoldovem mestu, v Ottakringu in v Brigittenau so prodrli kršč. socijalisti.

V drugem vol. razredu so dobili izmed 46 mandatorv kršč. socijalisti 37. V drugih 17 okrajih so zmagali kršč. socijalisti!

Na Tirolskem se tudi danl. — Pri zadnjih občinskih volitvah so zmagali na celi črti kandidati združenih strank radikalno-narodnih in naprednih Nemcev proti kandidatom klerikalcev. — In tako pojde povsod!

Statistika stavkovega gibanja v Avstriji za prve tri mesece tekočega leta.

— „Sociale Rundschau“ podaja natančno statistiko stavkovega gibanja v minulih treh mesecih; stavk je bilo 70, v njih je bilo 110.000 delavcev, dasi jih je stavkovalo samo 78.000. Posledice navaja S. R. le o 52 stavkah: 14. jih se je namreč, to je 27%, izvršilo s popolno zmago, v 23 so delavci le deloma zmagali, v 15 so se pa borili popolnoma brezuspešno.

Obstrukcija v nemškem državnem zboru. — „Lex Heinze“ je prišla z dnevnega reda. Obstrukcija ni mirovala poprej, da je dosegla ta vspeh, da je prišla razupita „lex Heinze“, naperjena proti umetnosti, iz razprave. „Edinost“ pristavlja k temu:

„Ob tej priliki se nam kaže v bengalični luči vse licemerstvo nemških strank v Avstriji. Dočim jim je češka obstrukcija rop na blaginji ljudstva, zločin na državni koristi, gnusna komedija itd. itd., proslavljajo zmago nemške obstrukcije kakor zmago narodnega duha, najslavnejšo in najkrasnejšo prikazen v zgodovini nemškega duha; z obstrukcijo da je dokazal nemški narod, da je še „narod mislecev in pesnikov!“ Tako se glase slavospevi nemški obstrukciji iz ust onih, ki sipljejo ogenj in zveplo na češko obstrukcijo. Više pač ni možno v hinavstvu.“

Kallayev gospodarstvo v Bosni. — Proračunski odsek avstrijske delegacije je dal pl. Kallayu kaj hitro absolutorij za njegovo „izvrstno“ upravo Bosne in Hercegovine. Gov. Kozlovski ni mogel dovolj prehvaliti „vzorne administracije“ Bosne in Hercegovine. Ako bi bile besede Kozlovskega resnične, bi moral biti narod v okupiranih deželah srečen kakor Izraelci, ko je padala mana. Toda resnica je docela drugačna. Položaj najemnikov je še vedno jako žalosten. Najemniki, „kmetje“, morajo plačevati posestnikom od žetve in pridelka $\frac{1}{2}$, včasih celo $\frac{1}{3}$. Beda je seveda zategadelj velika. K temu pridejo še vladni davki, ki so se tekom enindvajsetih let popetorili. Vlada ni storila za naseljenje ničesar. Mesto da odhajajo kmetje iz Avstro-Ogerske preko morja, bi mogli ostati v Bosni in Hercegovini. Seveda bi jim morala vlada položaj olajšati s podelitvijo strojev, s posojili, z brezplačnim svetom. To bi dvignilo kmetijstvo in obrt, pa tudi pospešilo zvezo z avstrijskimi notranjimi deželami. Kallay siplje s svojim proračunom javnosti le peska v oči, kajti proračun je nepravilen, izdati in dohodki so mnogo večji kakor priznava Kallay. Zaključnih računov pa sploh ne predloži. Njegova uprava je silno draga in nepraktična. Velik del stroškov nakladajo deželi orožništvo in redarstvo, zlasti pa Kallayevi sporti, lastna reklama po inozemskih listih in razna nesrečna podjetja njegovih prijateljev. Samo ti izdatki znašajo tekom 15 let baje do deset milijonov gl! Vzlic ogromnim rednim podporam dobi Kallay za 1901. se 7.300.200 K izredne podpore. In tako gospodarstvo hvalijo!

Avstrijska delegacija. — Proračunski odsek avstrijske delegacije je odobril poročilo poročevalca markija Bacquehema o proračunu ministertva za vnanje posle. Poročilo poje slavo sestanku v Berlinu in trozvezi, omenja pa tudi nespremenjenih dobrih razmer z Rusijo, pomnoženja in razširjenja konzulatov, ki bi naj pomagali našemu izvozu, ter izreka željo, da bi se v očigled obnovitvi

trgovinskih pogodb čim prej zboljšale naše notranje politične razmere.

Potem je odsek začel razpravljati o ordinariju za vojsko. Poročal je grof Kottulinsky. Govorili so grof Potocki, Slama, Kozlovski, Demel, Türk in Pergelt. Skoro vsi govorniki so se zavzemali za toplo večerjo vojakom, za preosnovo vojnega kazenskega reda, za upoštevanje potreb poljedelcev o vojaških vajah in o nabavkah za vojsko. Delegat Slama se je pritoževal, da cesar ni pomilostil oseb, kaznovanih v znani aferi radi zglašanja v materinščini na kontrolnih shodih. Poljak Kozlovski je pozival Čehe k spravi, a Nemci so naglašali svojo — spravljivost in svoj patriotizem! Kottulinski je izjavil, da se z ozirom na državne finance ne more izreči za toplo večerjo vojakom, niti za zboljšanje plač častništvu, ali je pohvalno omenjal pomoči vojaštva o nezgodah! To govoru vojnega ministra ki je obljubjal, da se bo vojna uprava o naročanju za vojsko ozirala na poljedelce ter da se vojni kazenski red preosnuje v novodobnem zmislu, je sprejel odsek ordinarij za vojsko.

V večerajšnji seji avstrijske delegacije se je dotikal delegat Kaftan cesarjevega potovanja v Berlin, trdč, da ako bi bil posel v Berlinu imel le to svrbo, da prisostvuje družinskemu prazniku, bi ne bilo potreba tako velikega diplomatskega aparata, ne posredovanja ministra za zunanje stvari ter drugih dostojanstvenikov. Čehi se ne strinjajo z govorom predsednika delegacij, da v trozvezi je ohranjen pogoj za mir, ker de facto trozveza ne obstoji. Javno mnenje v Italiji, posebno na gospodarskem polju, je proti trozvezi, Italija in Nemčija sta bili odgovorili po razglašanju grško-turske vojne na neko avstrijsko noto gledé na aneksijo Bosne in Hercegovine v nepovojnem smislu, Italija je hotela celo zasesti neposredno Albanijo, vsled česar je bil prišel nemški cesar na Dunaj in avstrijski v Petrograd.

Dalje je omenjal, da Avstrija pada na stopnjo vazalne države nemškega cesarstva, glede Rusije se drži mrzlo, čeprav se nima nič bati od nje, kajti dala ji je že v prav težavnih slučajih dokaze o pravem prijateljstvu, obsojal je izgnanstvo slovenskih delavcev iz Prusije, gledé Italije je dejal, da proti nji delajo bran zvesti Tirolci in pa južni Slovani, kar bi morala država upoštevati v največji meri. Omenil je tudi pomnožitev naklade na češko pivo od strani Nemčije, gledé na jezikovni naerl je izjavil, da v njem nedostaje načela za enakopravnost.

Slovenski poslanec Vencejz je povedal, da italijanizem, germanizem in madjarizem tišče razvoj Slovanov, da politični ideal Slovencev je združitev Jugoslovanov v ilirsko kraljevstvo pod habsburškim žezlom. Jugoslovani se bojujejo proti privilegovani poziciji italijanskega življa, za trozvezo se ne morejo ogrevati, ker tudi niso zajamčene jednake pravice za vse narode. Govorili so še Strasky, Demel in Slama, potem je bila seja zaključena.

Ustanovitev komisije za preprečanje nezgod in ureditev postarskih razmer. — „Wiener Zeitung“ od 23. priobčuje razglas trgovskega ministertva, s katerim se naznanja ustanovitev komisije v preprečanje nezgod ter odobrenje dotičnih pravil; ta komisija bo delovala v trgovinskem ministertvu; nadalje naredba istega ministertva o ureditvi osebnega razmerja postarjev na neernih postah I. in II. razreda; isti stopijo sedaj vsled imenovanja z dekretom v stalno službo dotičnih poštinih in brzojavnih zavodov ter poslanoje uradniki teh zavodov s posebnimi pravicami. Ta ureditev se tiče tudi ženskih uslužbenk te stroke.

Vesti iz Istre. — Občinske volitve v Podgradu bodo najbrže prihodnji mesec. Občini načeljuje velmož Slavoj Jenko v obče zadovoljstvo občanov in v dobrobit občine. Pričakovati je, da rezultat volitev bo prav časten za občino in sedanjega župana. — Koncem meseca bodo volitve v upravni svet občine pazinske. Predsedstvo pri takih volitvah pripada županu, ali vlada tega noče, ker se boji, da bi dr. Kurelić ne vodil nepristransko volitev (!!), zato določi v predsedstvo svojega moža! Tako dela vlada s Slovani, z Italijani pa baš obratno!

Vojna v južni Afriki. — Predsednik Združenih držav Mac Kinley je bil sprejel kar najuljudnejše odposlance Burov. Vsprejel jih je tudi državni tajnik Hay. Razgovor je trajal sicer dolgo časa, ali dosegli niso ničesar, ker Mac Kinley je bil ponudil že poprej Angležem svoje posredovanje, katero pa so odklonili.

Kar se tiče Mafekinga, smo sedaj na jasnem. Mafeking je v angleskih rokah, ali zmaga le ni mogla biti tako sijajna, kakor jo popisujejo angleški listi, ker prvotno se je govorilo celo, da Mafeking so zajeli Buri. Najbrže je resnica ta, da Angleži so le po hudem boju in z izgubami si prisvojili Mafeking, burskih vojakov pa najbrže sploh niso zajeli.

Govori se, da Angleži so prodrli že do reke Val, da tam so dobili povsem neposredovan most in okoli 30 burskih lokomotiv.

Z nova se potrjuje vest, da Krüger je res prašal angleško vlado za mir ter pogoje,

pod katerimi preneha vojna. Angleška vlada je odgovorila, da vojna preneha le takrat, ako se udajo Buri brezpogojno, kar pa slednji seveda odklanjajo.

Skupne zgube Angležev do 19. maja t. l. znašajo 26.614 mož; imajo pa še mnogo bolnikov, ki ječe po bolnišnicah polni ran. — O prehodu čez reko Rhenoster se je unela 23. t. m. vroča bitka med Angleži in Buri; zmagali so baje Angleži.

Raznotero. — Zaroka prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda z grofico Chotekovo bo razglašena uradno o Binkostih. Poroka bo sredi junija. — V Trstu je umrl vikar Jos. Jaar, ki se je pripeljal iz Aleksandrije s škofom Bonfiglijem. Ko je sel spat, je ugasnil plin, ne da bi zaprl petelina. Tako ga je plin zadušil. — V Sp. Idriji je padel v vodo 2-letni otrok Jan. Lampeta, katerega je rešil gotove smrti 16-letni dečko Jan. Rovtar. — Ribničani na Kranjskem so poslali Krügerju razglednico, na katero so napisali seveda v slovenskem jeziku mnogo čestitk. — Japonski princ Kanin Kotohito je prišel iz Italije na Dunaj. — Stavka uslužbencev pri cestni železnici v Berlinu je ustavljena. — Stavka v Vevčah pri Ljubljani traje dalje. Ravnateljstvo zahteva od delavcev, naj se vrnejo na delo nemudoma, ker drugače jih je smatrati odpuščene. V varstvo uradništva je v Vevčah 120 vojakov. Čuje se, da tovarna hoče vzeti v delo delavce s Štajerskega. — Na železniški progi Kasira-Mihajlov v Rusiji se je razbilo, ker je skočil vlak s tira, 35 vagonov, 5 sprevodnikov je mrtvih, ranjeni pa so skoro vsi potniki. — Pred poroto v Celju je bil obsojen na 8 let ječe 60 let stari dninar Jos. Veber, ker je hotel zastupiti in oropati vdovo Marijo Drobeč na Savinjski gori. — Dne 19. t. m. so obhajali po vsej Rusiji stoletnico smrti velikega ruskega generala Al. Suvarova iz Napoleonove dobe. — V republiki Kolumbija je nastala revolucija, vsati razsajajo, da je vsa dežela skoro že opustošena. — Francoski brzi poštni parnik „L'Aquitaine“ je priplul iz Havra v Newyork v 7 dneh 6 urah. — Na Kitajskem preganjajo kristjane na najsilovitejši način. Tako so bili v zadnjih dneh zopet veliki izgredi proti kristjanom; nad 70 ljudij so poklali. Kitajska vlada vse to mirno trpi! — Nemški cesar in prestolonaslednik prideta baje že sredi junija na Dunaj, povrnit cesarju poset v Berlinu.

Narodno gospodarstvo.

Obnova trgovskih in colnih pogodb. — Priprave za nove trgovske in colne pogodbe Avstro-Ogerske z najvažnejšimi plujimi državami, s katerimi so se do leta 1903. z dosedanjimi pogodbami vezani, so v poslednjem času se celo pri nas v precej hitrem tempu. V Nemčiji seveda, saj to se samo ob sebi razume, se že dolgo časa vsi gospodarski krogi pečajo sistematiško s celo stvarjo; danes so brez dvombe popolnoma svesti si svojih gospodarskih razmer ter imajo svojo gospodarsko politiko že prav jasno začrtano. Mi smo pa še-le začeli; pri nas se še-le ureja in razdeljuje material. Trgovske in obrtne zbornice naše niso gotove, kako t.d.m.! Ankete se še-le prirede.

Važna točka pri obnovi je colni tarif; zanj je tudi največ zanimanja. Marsikak članek je o tem predmetu zagledal beli dan. Te dni je pa v Pulju celo izšla brošura: Progressive Zölle. (Reform der Zolltarife). Napisal jo je znani L. Körschner. Mi se ne spuščamo danes v dalje razpravljanje o ti brošuri, že zategadelj ne, ker mislimo v kratkem priobčiti svoje mnenje o celi stvari. Tam se tudi dotaknemo Körschnerjevega predloga z ozirom na progresivno colnino. G. Körschnerja karakterizuje že prvi stavek dovolj. Glasi se: Ni tajiti, da se indirektno obdačenje mnogokrat kot nepravdo in kot breme občuti in naznačuje, ker na jedni strani gospodarsko sibkega v primeri z gospodarsko močnim elementom v državi ne-jednako obdači, na drugi strani pa se lahko tudi prečesto zviša, ker je tehniško najjednostavnejše sredstvo k pomnožitvi državnih dohodkov. Propagira pa Körschner, da naj se boljše blago bolj obdači kot slabše.

Poročilo in računski zaključek posojilnice na Slapu pri Vipavi za šesto upravno leto 1899 nam pripoveduje, da imata zadruga z neomejeno zavezo sedaj 393 zadržnikov, kateri so imeli v glavnih deležih po 10 kron denarja kron 5.480.—. Hranilnih vlog se je preteklo leto vložilo kron 116.989.16. Posojil se je izplačalo kron 62.002.76. Bilanca nam pa kaže čistega dobička 1403.48 kron. Rezervni zaklad pa znaša kron 2357.94. — Na čelu tega zavoda stoji ljudski učitelj Fran Punčuh, ostali člani načelstva so sami kmečki moške posestniki. Posojilnica je član „zveze“ v Celju, katere tajnik Jošt je tudi pregledal knjigovodstvo; našel je seveda vse v najlepšem redu.

Svileno blago za neveste glđ. 10-50

in višje — 14 metrov! — poštnine in carine prosto
Vzorci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvane
„Hennebergove svile“ od 45 kr. do glđ. 14-65 meter

G. Henneberg, tovarnar svile
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Gorici.

Klavir
v dobrem stanju je na prodaj.
Kje, pové naše upravnistvo.

Stečaj.

„Goriška ljudska posojilnica“ odda
v najem s koncem tek. leta v hiši
št. 7., gosposka ulica, one prostore,
kjer je sedaj slaščičarna g. Baumann
Antona, z delavnico vred.

Pismene ponudbe izročé naj se
zapečateni ob uradnih urah od 9. do
12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure
popoldne v zadrugihih prostorih naj-
kasneje do dne 2. junija t. l.

V Gorici, dne 25. maja 1900.

Ravnateljstvo.

Službe išče!

V privatno hišo zeli vstopiti 39-letni
mož, neoženjen, vešč slovenskega, nemškega
in nekaj laškega jezika, bodisi kot postreznik,
vratar ali kaj sličnega, bodisi tudi kot vrtnar.
Več pové upravnistvo.

Št. 293.

Razglas.

Dne 7. junija t. l. od 10—12 ure
dopoldne se bode vršila javna dražba
občinske hiše (stara šola), ležeče na
glavnem trgu v Nabrežini.

Kliena cena 7000 kron.

Ponudniki vložijo 10% varščino.

Kdor želi kupiti hišo, si jo lahko
ogleda vsaki dan do dražbe in med
dražbo.

Županstvo v Nabrežini

dne 16. maja 1900.

Župan:

Caharija.

Glavno zalogo piva

večkrat odlikovane pivovarne

J. Kozler v Ljubljani
ima za cel tolminski okraj

Fran Miklavič v Volčah.

V zalogi je vedno izbrano in sveže eks-
portno, marčno in vlezano pivo ter pasturi-
zirano pivo v steklenicah. Cene jako primerne.
Večjim konsumentom preskrbi na zahtevo
ledenik in potrebne pipe ter v poletnem
času led.

Podružno zalogo za Kobarid in okolico
ima g. Henrik Mlekuž v Kobaridu.

Stroj žveplanja za prihodnost

„Viticola“,

odlikovan na kr. zavodu umetnosti v
Benetkah.

Puha žveplo venomer ter tvori pravi oblak.

Deluje uspešneje nego osem
navadnih mehov za žveplanje!

Zastopnik in zaloga:

Rajmund Kren v Gorici.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8. — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
izviraških,
furlanskih,

briskih, del
mátnskih in
isterskih
vinogradov.

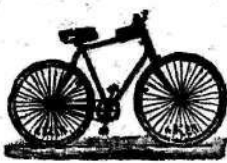
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.
Cene zmerno. Poštna pošta.

VELIKA ZALOGA

ŠIVALNIH STROJEV IN DVOKOLES
SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Municipio št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.

(Brez konkurence!)

Cene so od glđ. 90 naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udani

SAUNIG & DEKLEVA.

KISA VODA IAJOS

je priznana najbolja in najzdravejša med
vsemi vodami te vrste. Ima v sebi magnezije
več kot vsaka druga voda: na 1000 gramov
vode ima 31-61 gramov magnezije. (Mag-
nezija je pravo učinkujoče sredstvo).

Vdobja se v vseh lekarnah in
mirotilnicah. Jedino zalogo za Go-
rico in okolico ima Ang. Fornizzi v
Gorici.

Podpisana priporočata slavnemu občin-
stvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno
prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n.
pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinje-
vec, domači tropinovec, fini rum, različna vina,
goružice (Sent), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-
Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče
blago. Postrežba točna in po zmernih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Klepar Artur Makuc

Oska ulica 1, Gorica Via Stretta 1

priporoča

škropilnice proti peronospori

(ponovljene po Vermorelovi sestavi.)
Baker je trd in svetel. Zaliske valvole)
se more lahko premeniti. Škropilnica je
sestavljena priprosto in tako, da škropi
lahko na tri načine po volji lastnika.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žveplanje sodov, iz cin-
kanega železa.

Priprava za obvarovanje vina pred
plesnobo in cikanjem pri točenju iz
soda (kan).

Meh za žveplanje grozja raznih sis-
temov. — Cevi iz gume za vsakovrstne
škropilnice.

Sprejema v popraviljanje vsa-
kovrstne druge škropilnice, kakor tudi
prevzema vsa druga v kleparsko obrt
spadajoča dela.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetlino
Na Ivovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetlino

Tovarna uzornik telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smilhevu

(Praha-Smilhov) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo pripočen-
otih sprisal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Maurenčič Franc,

čevlarski mojster

v ulici sv. Antona (Kopačeva hiša) št. 7.

priporoča svojo dobro urejeno čevlarsko
delavnico, kjer postreže z napravo vsako-
vrstnih čevljev bodisi finega izdelka ali
priprostega po vsaki modi. Izdelki so
trpežni ter dobrega usnja. Zagotav-
lja dobro delo in točno postrežbo po
zmernih cenah.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol oblažujoče
mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 glđ.
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdra-
vilo sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko »SI-
DROM“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarne in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGU.

Leta 1831. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih svetil za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
S. cl.) tiskarno črk na perilo. (P. cl.)

Slavnoznana

Švarova gostilna v Komnu

se odda

takoj v najem

z vsemi potrebnimi prostori, Pogodba
po dogovoru, bodisi od litra ali pa proti
letni najemščini.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeriški ulici št. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blagó
za spomlad in poletni čas, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Kamgarn, Cheviot i. dr.

Krasna izbira volnenin, perkal, Battist, satin, »Voile de Laine«, Zephir i. dr.
za ženske obleke.

Priporoča izbrano perilo, bombažasto in evirnasto, katero prejema iz prvih
slečkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in evirnaste, blago za blazine, plahte, kovrte, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštne proste.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloge v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega
štajarskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene plo-
ščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, šadlinske ognjišča,
peči, cavi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohišivo in stavbe. Prevzemata vse
naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Priporočano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nussbaum-a
v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz
prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Karol Draščik,

pekovski mojster in slaščičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojaše in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni venci. — Mašne
kujilice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35-8

Najboljše berilo in darilo je
vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega po-
trebnega da more sebe in druge blažiti in prav oli-
kati), ter se dobi za predplačilo 1 glđ. 50 kr., po
pošti 10 kr. več, a-i proti poštnemu povzetju pri Jo-
žefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse
N.o 84. 3. Stge., II. Stk., Th. 38.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar
ako bi mu kopee poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana;
knjig je malo več.